

Demografski dejavniki zaznavanja korupcije: Vpliv spola, starosti in izobrazbe v Sloveniji

DOI: <https://doi.org/10.55707/eb.v12i2.155>

Izvrini znanstveni članek

UDK 343.352:314(497.4)

KLJUČNE BESEDE: korupcija, demografski dejavniki, zaznavanje korupcije, spol, starost, izobrazba, Slovenija

POVZETEK – Korupcija predstavlja eno osrednjih razvojnih ovir družb in gospodarstev, pri čemer v analizah njenih vzrokov ostajajo prezrti demografski dejavniki. Namen prispevka je raziskati, kako spol, starost in izobrazba vplivajo na zaznavanje korupcije med slovenskimi državljani. Na osnovi kvantitativne deskriptivne raziskave, izvedene na vzorcu 425 prebivalcev Slovenije, so bile ugotovljene statistično značilne razlike med demografskimi skupinami. Rezultati kažejo, da moški v večji meri kot ženske zaznavajo vpliv spola, narodnosti in izobrazbe ter izkazujejo večjo tolerantnost do koruptivnih ravnanj. Starostne razlike se odražajo v tem, da mlajši in starejši pripisujejo večji pomen spolu in narodnosti kot srednja generacija. Poleg tega izobrazba pomembno vpliva na zaznavanje korupcije: osebe z nižjo izobrazbo kot ključne dejavnike korupcije poleg spola in narodnosti prepoznavajo tudi izobrazbo in dohodek. Ugotovitve prispevajo k poglobljenemu razumevanju družbenih determinant zaznavanja korupcije ter nudijo empirično podlago za razvoj ciljnih in demografsko občutljivih protikorupcijskih ukrepov.

Original scientific article

UDC 343.352:314(497.4)

KEYWORDS: corruption, demographic factors, corruption perception, gender, age, education, Slovenia

ABSTRACT – Corruption represents one of the key obstacles to the development of societies and economies, yet demographic factors often remain overlooked when analysing its causes. The purpose of this paper is to examine how gender, age, and education influence the perception of corruption among the Slovenian citizens. Based on a quantitative descriptive study conducted on a sample of 425 Slovenian residents, statistically significant differences were identified between different demographic groups. The results indicate that men, more than women, perceive gender, ethnicity, and education as influential factors and demonstrate greater tolerance toward corrupt practices. Age-related differences reveal that both younger and older respondents attribute greater importance to gender and ethnicity than the middle-aged population. Furthermore, education plays a significant role in shaping corruption perceptions: respondents with lower educational attainment identify not only gender and ethnicity but also education and income as key factors. The findings contribute to a deeper understanding of the social determinants of corruption perception and provide an empirical basis for the development of targeted and demographically sensitive anti-corruption measures.

1 Uvod

Najpogosteje se korupcija opredeljuje kot »zloraba zaupanih pooblastil za zasebno korist«, kar je del najbolj priznane definicije, ki jo uporablja Transparency International od leta 2013. Kljub te jasno zastavljeni definiciji pa zaradi heterogenosti kulturnih in vrednostnih okvirov ostaja zaznavanje korupcije izrazito subjektivno in precej raznoliko – kar otežuje njeno dosledno zaznavanje ter učinkovito oblikovanje in izvajanje protikorupcijskih politik. Še več, netočne ali preozke definicije lahko

Prejeto/Received: 9. 7. 2025
Sprejeto/Accepted: 3. 9. 2025

Besedilo/Text © 2025 Avtor(ji)/The Author(s)
To delo je objavljeno pod licenco CC BY Priznanje avtorstva 4.0 Mednarodna.
/ This work is published under a CC BY Attribution 4.0 International license.
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

usmerijoproতিকorupcijska prizadevanja selektivno, tako da določena področja ostanejo premalo raziskana ali popolnoma spregledana.

Korupcija se pojavlja v vsakdanjem življenju, gospodarstvu in na pozicijah družbene moči. V gospodarstvu vključuje ne le odnos med javnim sektorjem in podjetji, temveč tudi koruptivna ravnanja med podjetji ter znotraj njih (UNODC, 2021). Na ravni družbene moči pa korupcija ogroža demokratične institucije, saj skupine na oblasti pogosto zasledujejo lastne interese na škodo javnega interesa (Rose-Ackerman in Palifka, 2016). Negativni vplivi korupcije so široko dokumentirani: spodkopava institucionalno stabilnost, zmanjšuje zaupanje v javne institucije, poslabšuje socialno varnost in gospodarski razvoj, povečuje organizirani kriminal in prispeva k begu možganov (OECD, 2018). V luči teh izzivov so bile sprejete številne mednarodne in evropske protikorupcijske pobude, kot so Maastrichtska pogodba, Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) in direktive EU za usklajevanje protikorupcijske zakonodaje.

Slovenija je pravno področje korupcije začela urejati z Obligacijskim zakonikom (2001) in kasneje z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije (2010). Kljub napredku so mednarodni kazalniki, kot je indeks zaznane korupcije Transparency International, v zadnjih letih pokazali stagnacijo in celo poslabšanje položaja Slovenije, ki ostaja pod povprečjem EU in OECD. Iz tega izhaja potreba po nadaljnjih raziskavah, ki bodo osvetlile ključne dejavnike korupcije in oblikovale učinkovitejše ukrepe.

Pojav korupcije je rezultat kompleksne interakcije gospodarskih, političnih, upravnih, socialnih in kulturnih dejavnikov, ki se odvijajo na makro, mezo- in mikroravni družbenega delovanja. Medtem ko so sistemski in institucionalni vplivi na pojavnost korupcije široko raziskani, vse več študij poudarja pomen demografskih značilnosti pri oblikovanju zaznav in tolerance do korupcije. Demografski dejavniki, kot so spol, starost, izobrazba in dohodkovni razred, pomembno vplivajo na to, kako posamezniki zaznavajo korupcijo in se nanjo odzivajo (Vitolla idr., 2023). Empirični podatki iz primerjalnih mednarodnih raziskav kažejo, da mlajše osebe, višje izobraženi posamezniki ter tisti z višjimi dohodki praviloma izražajo nižjo toleranco do koruptivnih praks (Fürstenberg idr., 2023), medtem ko posamezniki z nižjim socialno-ekonomskim statusom pogosto zaznavajo korupcijo kot sistemsko in nerešljivo (Thomann, 2025).

V slovenskem kontekstu obstoječe raziskave še niso sistematično naslovile kompleksnosti dejavnikov, ki vplivajo na pojavnost in zaznavanje korupcije, zlasti z vidika vedenjskih in širših družbenih značilnosti posameznikov. Čeprav se dela avtorjev Borošak in Šumah (2019) ter Grivec (2015) osredotočajo na percepcijo korupcije v slovenski družbi, ostaja vpliv temeljnih demografskih determinant, kot so spol, starost, stopnja izobrazbe in socialni status, v veliki meri prezrt. Ta vrzel v znanju onemogoča celovitejše razumevanje družbenih dinamik, ki oblikujejo stališča do koruptivnega vedenja, ter zmanjšuje možnosti za razvoj ustreznih ciljanih protikorupcijskih ukrepov.

Raziskava, predstavljena v tem članku, to vrzel naslavlja s sistematičnim preučevanjem vpliva ključnih demografskih dejavnikov na zaznavanje korupcije v Sloveniji. S tem se umešča v širši mednarodni znanstveni okvir, saj dopolnjuje obstoječe ugotovitve iz primerljivih študij, ki poudarjajo pomen demografskih in kulturnih deter-

minant pri zaznavanju in legitimiranju korupcije (Rose-Ackerman in Palifka, 2016). Mednarodne raziskave dosledno potrjujejo, da demografski profil posameznika pomembno vpliva na njegovo razumevanje in sprejemanje koruptivnih praks, vendar hkrati opozarjajo, da so ti vplivi pogosto pogojeni z lokalnimi družbenimi normami, ravno institucionalnega zaupanja in specifičnimi zgodovinskimi okoliščinami (Rose-Ackerman in Palifka, 2016; Fürstenberg idr., 2023; Thomann, 2025).

Na podlagi teh izhodišč je bil glavni cilj raziskave celovito preučiti, kako spol, starost in stopnja izobrazbe vplivajo na zaznavanje korupcije v Sloveniji. Pri tem smo želeli ugotoviti, v kolikšni meri se zaznave razlikujejo med posameznimi družbenimi skupinami ter kateri izmed obravnavanih dejavnikov se izkazujejo kot najpomembnejši pri oblikovanju stališč do koruptivnih praks. Rezultati so bili umeščeni v širši okvir obstoječih empiričnih ugotovitev, kar omogoča njihovo primerljivost in nadgradnjo dosedanjih raziskav. Na ta način študija prispeva k poglobljenemu razumevanju družbenih vzorcev zaznavanja korupcije in odpira prostor za oblikovanje demografsko občutljivih ter posledično učinkovitejših protikorupcijskih politik.

2 Teoretično ogrodje

Korupcija je kompleksen in večdimenzionalen družbeni pojav, ki se pojavlja v vseh političnih, gospodarskih in kulturnih sistemih ter predstavlja eno največjih ovir za uresničevanje demokratičnih načel, zagotavljanje institucionalne stabilnosti in udejanjanje družbene pravičnosti. Zaradi svoje razpršenosti in prisotnosti v javnem in zasebnem sektorju deluje korupcija kot sistemska patologija, ki spodjeda zaupanje v institucije, zmanjšuje učinkovitost javnih storitev in pogloblja družbene neenakosti. Ena najpogosteje uporabljenih definicij, tako v slovenskem kot mednarodnem kontekstu, je definicija organizacije Transparency International, ki korupcijo opredeljuje kot »zlorabo zaupanih pooblastil za zasebno korist« (Transparency International, 2023). Ta definicija izpostavlja etično deviacijo posameznika ali organizacije, ne glede na institucionalni okvir delovanja.

Vendar pa korupcija ostaja težko enotno opredeljiva, saj gre za koncept, ki je močno odvisen od kulturnega, zgodovinskega in političnega konteksta. Zaradi odsotnosti univerzalne definicije in izrazite normativne ter pravne raznolikosti med državami se percepcija korupcije oblikuje predvsem na podlagi subjektivnih presoj posameznikov. Ta subjektivnost je v veliki meri pogojena z osebnimi vrednotami, izkušnjami ter demografskimi značilnostmi, kot so spol, starost, stopnja izobrazbe, ekonomski status in bivanjsko okolje. V zadnjem desetletju so številne empirične študije (npr. Blesse in Roesel, 2021; Vitolla idr., 2023) potrdile, da ti dejavniki pomembno vplivajo na posameznikovo dovtetnost za prepoznavanje in ocenjevanje koruptivnih praks.

Mednarodne primerjalne analize, kot je raziskava Pellegata in Memoli (2022), ki je zajela več kot 20 evropskih držav, dokazujejo, da višja raven izobrazbe pomembno prispeva k večji senzibiliziranosti za zaznavanje korupcije. Obenem so rezultati pokazali, da ženske in mlajši posamezniki v povprečju izražajo nižjo stopnjo tolerance

do koruptivnega vedenja, kar odpira vprašanje intersekcijskih učinkov demografskih značilnosti pri oblikovanju stališč do korupcije. Tudi druge študije (npr. Hansen in Flyverbom, 2023) poudarjajo pomen vedenjskih in družbenih determinant pri razumevanju korupcije ter pozivajo k razvoju bolj diferenciranih, demografsko občutljivih pristopov pri oblikovanju protikorupcijskih politik. Najnovejša raziskava Transparency International (2022) dodatno poudarja, da so demografski dejavniki, kot so starost, spol in izobrazba, ključni pri oblikovanju zaznavanja korupcije. Raziskava je pokazala, da mlajši posamezniki in ženske pogosteje zaznavajo korupcijo kot problematično, kar kaže na potrebo po demografsko občutljivih pristopih pri oblikovanju protikorupcijskih politik.

V slovenskem raziskovalnem prostoru je tematika zaznavanja korupcije do zdaj prevladovala predvsem znotraj institucionalnega in systemskega okvira, z osredotočanjem na politične in upravne mehanizme nadzora, delovanja protikorupcijskih teles ter oceno pravnega okvira (Dobovšek in Škrbec, 2012; Domadenik idr., 2014). Vpliv demografskih dejavnikov na oblikovanje zaznave korupcije pa je bil doslej obravnavan razmeroma marginalno in fragmentarno. Takšna raziskovalna praznina zahteva poglobljeno obravnavo, ki presega tradicionalne institucionalne pristope ter v ospredje postavlja mikrodružbene značilnosti posameznikov. Pričujoča raziskava se zato osredotoča na analizo vpliva izbranih demografskih determinant (spol, starost, izobrazba) na zaznavanje korupcije med slovenskimi državljani, s čimer prispeva k širšemu znanstvenemu razumevanju korupcije kot družbeno pogojenega pojava.

Hkrati se raziskava vsebinsko umešča v širši evropski in globalni diskurz o pomenu kontekstualiziranih pristopov v protikorupcijski politiki. Podobno kot druge srednjeevropske države se tudi Slovenija sooča z izzivom razvoja podatkovno utemeljenih, na vedenjskih vzorcih temelječih strategij, ki omogočajo boljše prepoznavanje in obvladovanje korupcijskih tveganj med demografsko ranljivimi skupinami. V tem kontekstu je bilo oblikovano raziskovalno vprašanje, ki naslavlja ključni cilj študije: Katere statistično značilne razlike v zaznavanju korupcije obstajajo glede na spol, starost in stopnjo izobrazbe anketirancev v Sloveniji?

3 Metodologija

Raziskava temelji na deskriptivnem kvantitativnem pristopu z uporabo presečne anketne metode, ki omogoča merjenje in opisovanje odnosov med spremenljivkami v danem trenutku, brez eksperimentalne manipulacije (Skinner, 2020). Takšen pristop je v družboslovju uveljavljen kot učinkovit način za zbiranje obsežnih podatkov pri preučevanju družbenih pojavov, kot je zaznava korupcije.

Na podlagi raziskovalnega vprašanja, ki naslavlja vpliv demografskih dejavnikov na zaznavanje korupcije v Sloveniji, smo oblikovali tri hipoteze. Na podlagi pregleda literature in teoretičnih izhodišč so bile oblikovane naslednje hipoteze:

- H1: Obstajajo statistično značilne razlike v zaznavanju korupcije med moškimi in ženskami.

- H2: Obstajajo statistično značilne razlike v zaznavanju korupcije med različnimi starostnimi skupinami. Predvideva se, da mlajši in starejši anketiranci zaznavajo večji vpliv nekaterih demografskih dejavnikov v primerjavi s srednjo starostno skupino.
- H3: Obstajajo statistično značilne razlike v zaznavanju korupcije med posamezniki z različno stopnjo izobrazbe.

3.1 Instrument in način zbiranja podatkov

Empirični del raziskave je temeljil na kvantitativnem pristopu, pri čemer je bilo zbiranje podatkov izvedeno z uporabo spletnega anketnega vprašalnika, oblikovanega in distribuiranega prek odprtokodne platforme IKA (www.ika.si) v obdobju od 4. 12. 2022 do 15. 1. 2023. Vprašalnik je bil udeležencem posredovan prek elektronske pošte, ob spremnem dopisu, ki je vseboval informacije o ciljih raziskave, prostovoljnosti sodelovanja, zagotavljanju anonimnosti ter etičnem ravnanju z zbranimi podatki v skladu z načeli varstva osebnih podatkov in raziskovalne etike. Z namenom povečanja dosega je bila povezava do vprašalnika dodatno objavljena tudi na izbranih spletnih družbenih omrežjih, kar je omogočilo večjo dostopnost in razpršenost vzorca.

Vprašalnik je bil oblikovan na osnovi preverjenih vprašalnikov iz predhodnih študij (Sundström in Wängnerud, 2016; Zulqarnain idr., 2022; UNODC, 2024), kar je prispevalo k vsebinski ustreznosti in metodološki zanesljivosti meritev. Vprašalnik je pretežno vseboval zaprta vprašanja z lestvičnimi ocenami, kar je omogočilo enotno kodiranje in lažjo statistično obdelavo. Edina izjema je bilo vprašanje o trajanju zaposlitve, ki je bilo odprtega tipa.

Vsebina vprašalnika je obsegala tri tematske sklope: (1) zaznavanje pojavnosti korupcije v slovenski družbi, (2) ocena družbene sprejemljivosti različnih oblik koruptivnega ravnanja ter (3) stališča do učinkovitosti protikorupcijskih ukrepov, dopolnjene z nizom vprašanj o ključnih demografskih spremenljivkah.

3.2 Vzorec

Raziskava je temeljila na neverjetnostnem (nenaključnem) vzorčenju, saj cilj ni bil pridobiti popolnoma reprezentativnega vzorca slovenske populacije, temveč sistematično preučiti vpliv demografskih dejavnikov na zaznavanje korupcije med posamezniki, ki so bili dostopni in pripravljeni sodelovati. Uporabljen je bil priložnostni vzorec, ki je glede na omejene vire in presečni značaj raziskave ustrezna metoda za zbiranje obsežnih podatkov, kadar glavni namen ni posploševanje rezultatov na celotno populacijo, temveč analiza odnosov med spremenljivkami.

Po spolu je vzorec sestavljalo 57,2 odstotka žensk in 42,8 odstotka moških. Glede na starostno strukturo je največ anketirancev (54,8 odstotka) pripadalo starostni skupini od 30 do 49 let, sledili so anketiranci stari do 29 let (21,9 odstotka), in tisti, stari 50 let ali več (23,3 odstotka).

Struktura vzorca glede na izobrazbo je bila naslednja: 32,9 odstotka anketirancev je imelo zaključeno srednješolsko izobrazbo, 26,1 odstotka visokošolsko, 15,8 odstotka univerzitetno, 9,9 odstotka je opravilo magisterij ali specializacijo, medtem ko je

imelo 1,9 odstotka doktorat znanosti. Zaposlenih je bilo 76 odstotkov anketirancev, pri čemer jih je 51,8 odstotka delovalo v javnem, 48,2 odstotka pa v zasebnem sektorju. Več kot tretjina sodelujočih je imela več kot 20 let delovne dobe, kar kaže na prisotnost visoke ravni poklicnih izkušenj v vzorcu.

Čeprav vzorec ni bil reprezentativen v statističnem smislu, je bila njegova struktura po ključnih demografskih značilnostih – zlasti glede na spol, starost, izobrazbo in sektor zaposlitve – primerljiva s podatki Statističnega urada Republike Slovenije (SURS, 2024). To omogoča relativno visoko stopnjo zunanje veljavnosti rezultatov ter utemeljuje uporabo vzorca kot relevantne osnove za analizo zaznavanja korupcije v slovenskem kontekstu.

3.3 Statistična analiza podatkov

Za obdelavo zbranih podatkov smo uporabili kombinacijo deskriptivnih in primerjalnih statističnih metod. V okviru deskriptivne analize smo izračunali frekvenčne porazdelitve, aritmetične sredine, mediane ter standardne odklone, s čimer smo pridobili osnovni vpogled v strukturo vzorca in porazdelitev odgovorov. Normalnost porazdelitev smo preverili s Kolmogorov-Smirnovim testom, kar je služilo kot podlaga za izbiro ustreznih statističnih postopkov.

Ker je bil vzorec nenaključni (neverjetnostni), uporaba inferenčnih testov ne omogoča posploševanja rezultatov na celotno populacijo. Kljub temu smo tiste statistične metode uporabili kot orodje za opis in primerjavo vzorčnih skupin znotraj podatkov, pri čemer rezultate interpretiramo predvsem v deskriptivnem in primerjalnem kontekstu.

Za preverjanje vpliva spola smo uporabili t-test za neodvisne vzorce ali, kjer so bile porazdelitve nenormalne, Mann-Whitneyjev U-test. Razlike med starostnimi skupinami in stopnjami izobrazbe smo analizirali z enosmerno analizo variance (ANOVA), kadar so bile izpolnjene predpostavke, ter z Kruskal-Wallisovim testom kot neparametrično alternativo pri odstopanjih od teh predpostavk.

Vse statistične analize so bile izvedene z uporabo programa IBM SPSS Statistics, verzija 25.

4 Rezultati

4.1 Razlike med spoloma

Za analizo razlik v zaznavanju korupcije glede na spol je bil uporabljen Mann-Whitneyjev U-test. Rezultati so pokazali statistično značilne razlike med moškimi in ženskami pri zaznavanju vpliva nekaterih demografskih dejavnikov. Moški so v večji meri kot ženske ocenili, da spol ($p = 0,000$; $\bar{x}_{\text{moški}} = 3,72$; $\bar{x}_{\text{ženske}} = 3,18$), narodnost ($p = 0,000$; $\bar{x}_{\text{moški}} = 3,82$; $\bar{x}_{\text{ženske}} = 3,25$) ter izobrazba ($p = 0,021$; $\bar{x}_{\text{moški}} = 3,81$; $\bar{x}_{\text{ženske}} = 3,53$) pomembneje vplivajo na pojav korupcije. Ti rezultati naka-

zujejo, da moški zaznavajo določene demografske dejavnike kot pomembnejše pri razumevanju vzrokov koruptivnega ravnanja v družbi.

Pri drugih dejavnikih – vključno s krajem bivanja, višino dohodka, poklicem, kulturo, socialnim položajem, situacijskim kontekstom ter velikostjo koristi – statistično značilne razlike med spoloma niso bile ugotovljene ($p > 0,05$). To kaže na relativno enotno oceno teh dejavnikov med obema spoloma. Glede sprejemljivosti koruptivnih dejanj so moški v večji meri kot ženske ocenili, da so določene oblike korupcije bolj sprejemljive, na primer zahteva po podkupnini za pospešitev postopkov, uporaba javnih sredstev v zasebne namene ter podkupovanje za vplivanje na javna naročila.

Pri oceni pomembnosti protikorupcijskih ukrepov, kot so ostrejša sankcije, izboljšanje zakonodaje in nadzor, statistično značilnih razlik med spoloma ni bilo. Razlika pa se je pojavila pri zaznavi prispevka posameznih institucij k preprečevanju korupcije, saj so ženske v večji meri kot moški pripisovale pomembno vlogo institucijam, kot so vlada, parlament, policija, KPK, mediji, nevladne organizacije in revizijski organi ($p < 0,01$).

Na podlagi teh ugotovitev lahko potrdimo hipotezo H1, ki predpostavlja statistično značilne razlike v zaznavanju korupcije med moškimi in ženskami. Rezultati kažejo, da spol pomembno vpliva na zaznavanje določenih demografskih dejavnikov in dojemanje koruptivnega vedenja v slovenski družbi.

Tabela 1

Ocena pomembnosti posameznih demografskih dejavnikov pri zaznavanju korupcije glede na spol

Mann-Whitneyjev U-preizkus		n	\bar{x}	SD	p-vrednost
Spol	Moški	196	3,72	1,485	0,000
	Ženski	229	3,18	1,429	
Kraj bivanja	Moški	196	2,43	1,320	0,574
	Ženski	229	2,51	1,319	
Narodnost	Moški	196	3,82	1,318	0,000
	Ženski	229	3,25	1,376	
Izobrazba	Moški	196	3,81	1,296	0,021
	Ženski	229	3,53	1,297	
Zasluzek, plača	Moški	196	4,11	1,089	0,552
	Ženski	229	4,08	1,038	
Poklic/delo, ki se izvaja/opravlja	Moški	196	4,16	1,026	0,198
	Ženski	229	4,06	1,026	
Kultura (način življenja)	Moški	196	4,12	0,920	0,946
	Ženski	229	4,07	1,011	
Socialni položaj (premoženjski status)	Moški	196	4,13	0,981	0,426
	Ženski	229	4,05	1,013	
Situacijski položaj (trenutna situacija)	Moški	196	4,20	0,914	0,285
	Ženski	229	4,09	0,967	
Velikost koristi, pridobljene s korupcijo	Moški	196	4,42	0,850	0,068
	Ženski	229	4,32	0,784	

4.2 Razlike med starostnimi skupinami

Za analizo razlik v zaznavanju vpliva demografskih dejavnikov na pojav korupcije glede na starostne skupine je bil uporabljen Kruskal-Wallisov preizkus. Rezultati analize so pokazali, da obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,05$) med starostnimi skupinami v oceni pomembnosti nekaterih demografskih dejavnikov, ki vplivajo na pojav korupcije v Sloveniji.

Najmlajša starostna skupina (do 29 let) in najstarejša skupina (50 let in več) sta v povprečju višje ocenjevali vpliv spola ($H = 11,149$; $p = 0,004$; $\bar{x}_{\text{do29}} = 3,72$; $\bar{x}_{\text{30-49}} = 3,23$; $\bar{x}_{\text{50+}} = 3,64$), narodnosti ($H = 10,022$; $p = 0,007$; $\bar{x}_{\text{do 29}} = 3,83$; $\bar{x}_{\text{30-49}} = 3,31$; $\bar{x}_{\text{50+}} = 3,72$) ter kraja bivanja ($H = 10,446$; $p = 0,005$; $\bar{x}_{\text{do 29}} = 2,98$; $\bar{x}_{\text{30-49}} = 2,36$; $\bar{x}_{\text{50+}} = 2,37$) kot pomembne dejavnike, povezane s pojavom korupcije.

Te ugotovitve nakazujejo, da tako mlajši kot starejši anketiranci večji pomen pripisujejo demografskim značilnostim, ki so povezane z identiteto in družbenim ozadjem posameznika. Srednja starostna skupina (30–49 let) je bila v svojih ocenah bolj rezervirana, kar lahko odraža večji pragmatizem ali institucionalno izkušnjo, značilno za obdobje aktivne delovne dobe. Pri ostalih analiziranih demografskih dejavnikih – kot so izobrazba, višina dohodka, poklic, kulturno ozadje, socialni položaj, situacijski dejavniki in velikost koristi, pridobljene s korupcijo – ni bilo ugotovljenih statistično značilnih razlik med starostnimi skupinami ($p > 0,05$), kar nakazuje na relativno enotno zaznavanje njihovega vpliva v celotni populaciji.

Na podlagi teh rezultatov lahko potrdimo hipotezo H2, ki predpostavlja, da obstajajo statistično značilne razlike v zaznavanju korupcije med različnimi starostnimi skupinami. Rezultati jasno kažejo, da ima starost pomembno vlogo pri oblikovanju stališč in vrednostnih orientacij glede vpliva demografskih dejavnikov na koruptivno vedenje v slovenski družbi.

Tabela 2

Ocena pomembnosti posameznih demografskih dejavnikov pri zaznavanju korupcije glede na starostne skupine

Kruskal-Wallisov preizkus		n	\bar{x}	SD	H	p- vrednost
Spol	do 29 let	75	3,72	1,412	11,149	0,004
	od 30 do 49 let	235	3,23	1,445		
	50 let in več	115	3,64	1,539		
	Skupaj	425	3,43	1,478		
Kraj bivanja	do 29 let	75	2,98	1,357	10,446	0,005
	od 30 do 49 let	235	2,36	1,300		
	50 let in več	115	2,37	1,265		
	Skupaj	425	2,47	1,318		

Narodnost	do 29 let	75	3,83	1,244	10,022	0,007
	od 30 do 49 let	235	3,31	1,389		
	50 let in več	115	3,72	1,382		
	Skupaj	425	3,51	1,377		
Izobrazba	do 29 let	75	3,81	1,277	5,845	0,054
	od 30 do 49 let	235	3,51	1,333		
	50 let in več	115	3,87	1,227		
	Skupaj	425	3,66	1,302		
Zasluzek, plača	do 29 let	75	4,21	1,022	1,597	0,450
	od 30 do 49 let	235	4,05	1,050		
	50 let in več	115	4,11	1,112		
	Skupaj	425	4,10	1,060		
Poklic / delo, ki se izvaja / opravlja	do 29 let	75	4,16	1,089	1,936	0,380
	od 30 do 49 let	235	4,04	1,058		
	50 let in več	115	4,21	0,910		
	Skupaj	425	4,11	1,026		
Kultura (način življenja)	do 29 let	75	4,07	1,024	1,143	0,565
	od 30 do 49 let	235	4,07	0,955		
	50 let in več	115	4,17	0,968		
	Skupaj	425	4,09	0,969		
Socialni položaj (premoženjski status)	do 29 let	75	4,21	0,987	2,009	0,366
	od 30 do 49 let	235	4,10	0,970		
	50 let in več	115	3,99	1,061		
	Skupaj	425	4,09	0,998		
Situacijski položaj (trenutna situacija)	do 29 let	75	4,28	0,951	2,335	0,311
	od 30 do 49 let	235	4,13	0,905		
	50 let in več	115	4,08	1,014		
	Skupaj	425	4,14	0,943		
Velikost koristi, pridobljene s korupcijo	do 29 let	75	4,41	0,859	0,838	0,658
	od 30 do 49 let	235	4,38	0,740		
	50 let in več	115	4,29	0,932		
	Skupaj	425	4,36	0,816		

Razlike glede na stopnjo izobrazbe

Za analizo razlik v zaznavanju vpliva demografskih dejavnikov na pojav korupcije glede na stopnjo izobrazbe je bil uporabljen Kruskal-Wallisov test. Rezultati analize so pokazali statistično značilne razlike pri več dejavnikih, kar nakazuje, da izobrazba pomembno vpliva na percepcijo vzročnih dejavnikov korupcije.

Statistično značilne razlike glede na izobrazbeno raven so bile ugotovljene pri naslednjih dejavnikih: spol ($H = 14,933$; $p = 0,001$), narodnost

($H = 25,063$; $p = 0,000$), izobrazba ($H = 18,315$; $p = 0,000$), zaslužek ($H = 19,438$; $p = 0,000$), poklic ($H = 12,724$; $p = 0,002$), socialni položaj ($H = 9,148$; $p = 0,010$) ter situacijski položaj ($H = 8,296$; $p = 0,016$). Udeleženci z nižjo in srednjo izobrazbo so dosledno višje ocenjevali pomen teh dejavnikov kot tisti z višjo ali visokošolsko izobrazbo. Na primer, povprečna ocena vpliva spola kot dejavnika je znašala 3,74 pri nižje izobraženih in 2,96 pri visoko izobraženih anketirancih.

Poleg tega se je izkazalo, da so posamezniki z nižjo in srednjo izobrazbo izražali večjo tolerantnost do nekaterih oblik nepravilnosti v javnem sektorju, kot so uporaba javnih sredstev za zasebne namene, manipulacija z uradno dokumentacijo ter dajanje oziroma prejemanje podkupnin v upravnih postopkih. V teh skupinah so bile tovrstne prakse pogosteje označene kot sprejemljive ali vsaj deloma pravičljive.

Pri oceni učinkovitosti protikorupcijskih ukrepov med skupinami glede na izobrazbo ni bilo ugotovljenih večjih razlik, z izjemo višje povprečne ocene pomena transparentnosti in zakonodajnega okvira med visoko izobraženimi anketiranci. Razlike pa so se izrazito pokazale pri zaznavanju vloge posameznih družbenih akterjev pri preprečevanju korupcije. Posamezniki s srednjo in višjo izobrazbo so pogosteje kot ključne identificirali institucije, kot so vlada, mediji, sodstvo, nevladne organizacije ter revizijski organi ($p < 0,05$), medtem ko so anketiranci z nižjo izobrazbo tem akterjem pripisovali manjšo stopnjo pomembnosti.

Tabela 3

Ocena pomembnosti posameznih demografskih dejavnikov pri zaznavanju korupcije glede na stopnjo izobrazbe

		n	\bar{x}	SD	H	p-vrednost
Spol	Nižja stopnja izobrazbe	156	3,74	1,371	14,933	0,001
	Srednja stopnja izobrazbe	160	3,44	1,526		
	Višja stopnja izobrazbe	109	2,96	1,452		
	Skupaj	425	3,43	1,478		
Kraj bivanja	Nižja stopnja izobrazbe	156	2,50	1,415	0,003	0,998
	Srednja stopnja izobrazbe	160	2,45	1,265		
	Višja stopnja izobrazbe	109	2,45	1,265		
	Skupaj	425	2,47	1,318		
Narodnost	Nižja stopnja izobrazbe	156	3,85	1,289	25,063	0,000
	Srednja stopnja izobrazbe	160	3,58	1,362		
	Višja stopnja izobrazbe	109	2,93	1,351		
	Skupaj	425	3,51	1,377		
Izobrazba	Nižja stopnja izobrazbe	156	3,92	1,275	18,315	0,000
	Srednja stopnja izobrazbe	160	3,74	1,168		
	Višja stopnja izobrazbe	109	3,17	1,404		
	Skupaj	425	3,66	1,302		
Zaslužek, plača	Nižja stopnja izobrazbe	156	4,31	1,071	19,438	0,000
	Srednja stopnja izobrazbe	160	4,10	0,991		
	Višja stopnja izobrazbe	109	3,80	1,084		
	Skupaj	425	4,10	1,060		

Poklic / delo, ki se izvaja / opravlja	Nižja stopnja izobrazbe	156	4,31	0,975	12,724	0,002
	Srednja stopnja izobrazbe	160	4,00	1,112		
	Višja stopnja izobrazbe	109	3,96	0,924		
	Skupaj	425	4,11	1,026		
Kultura (način življenja)	Nižja stopnja izobrazbe	156	4,09	1,049	1,060	0,588
	Srednja stopnja izobrazbe	160	4,14	0,922		
	Višja stopnja izobrazbe	109	4,04	0,924		
	Skupaj	425	4,09	0,969		
Socialni položaj (premoženjski status)	Nižja stopnja izobrazbe	156	4,26	0,927	9,148	0,010
	Srednja stopnja izobrazbe	160	4,06	1,054		
	Višja stopnja izobrazbe	109	3,89	0,982		
	Skupaj	425	4,09	0,998		
Situacijski položaj (trenutna situacija)	Nižja stopnja izobrazbe	156	4,29	0,953	8,296	0,016
	Srednja stopnja izobrazbe	160	4,00	1,028		
	Višja stopnja izobrazbe	109	4,13	0,757		
	Skupaj	425	4,14	0,943		
Velikost koristi, pridobljene s korupcijo	Nižja stopnja izobrazbe	156	4,37	0,959	1,592	0,451
	Srednja stopnja izobrazbe	160	4,35	0,712		
	Višja stopnja izobrazbe	109	4,37	0,741		
	Skupaj	425	4,36	0,816		

5 Razprava

Predstavljena empirična raziskava pomembno prispeva k razumevanju vloge demografskih dejavnikov pri oblikovanju zaznavanja, tolerance in interpretacije korupcije v slovenskem družbenem prostoru. Ugotovitve se umeščajo tudi v širši mednarodni okvir raziskovanja, saj dopolnjujejo spoznanja primerjalnih študij, ki poudarjajo pomen sociodemografskih značilnosti pri oblikovanju stališč do korupcije in zaznavi njene pojavnosti (Vitolla idr., 2023; Thomann, 2025; Giannoulakis idr., 2024). Rezultati jasno kažejo, da spol, starost in izobrazba pomembno vplivajo na dojetje korupcije, njeno družbeno sprejemljivost ter oceno učinkovitosti protikorupcijskih ukrepov.

Empirična analiza potrjuje vse tri raziskovalne hipoteze (H1, H2, H3). Statistično značilne razlike ($p < 0,05$) so bile ugotovljene med spoloma, starostnimi skupinami in skupinami glede na izobrazbo, tako pri oceni pomembnosti vpliva demografskih dejavnikov na pojav korupcije kot pri stopnji sprejemljivosti posameznih oblik koruptivnega vedenja.

Spol se je pokazal kot dosledno pomemben dejavnik v več dimenzijah zaznavanja korupcije. Ženske so izražale nižjo stopnjo tolerance do različnih oblik koruptivnega ravnanja, večjo pripravljenost za prijavo zaznanih nepravilnosti ter večje zaupanje v protikorupcijske institucije. Ugotovitve so skladne z raziskavami, ki ženskam pripisujejo višjo moralno občutljivost ter večji odpor do etičnih deviacij (Jones in Edewor, 2023; UNODC, 2023). Moški pa so izražali bolj pragmatičen odnos do določenih pra-

ks ter pogosteje zaznavali korupcijo kot strukturno značilnost institucionalnega okolja. Hkrati so večji pomen pripisovali spolu, narodnosti in izobrazbi kot dejavnikom, ki vplivajo na pojav korupcije, kar lahko nakazuje na nagnjenost k instrumentalni interpretaciji družbenih razlik.

Starost je razkrila kompleksno sliko. Mlajši anketiranci so pogosteje zaznavali sistemske razsežnosti korupcije, predvsem politično korupcijo, ob tem pa so izražali večjo stopnjo tolerance do vsakdanjih oblik, kot sta nepotizem in uporaba poznanstev. Starejši anketiranci so izkazovali večjo občutljivost za institucionalno etiko, a hkrati večjo pasivnost in skepticizem glede učinkovitosti ukrepov. Takšna ambivalentnost je skladna s teoretskimi spoznanji o vplivu generacijske socializacije in izkušenj z delovanjem institucij (Martínez in Diaz, 2024; Fürstenberg idr., 2023).

Izobrazba se je izkazala za enega ključnih dejavnikov pri oblikovanju stališč do korupcije. Višje izobraženi anketiranci so izražali večjo občutljivost za pojav korupcije, višje zaupanje v institucionalne mehanizme nadzora ter manjšo pripravljenost za sodelovanje v spornih praksah. Nasprotno so osebe z nižjo in srednjo izobrazbo pogosteje dojemale korupcijo kot neizogiben del sistema ter izkazovale večjo toleranco do »mehkejših« oblik, kot je izkoriščanje poznanstev za pridobivanje koristi (Delavallade idr., 2023). Rezultati tako potrjujejo pomembno vlogo izobraževanja pri oblikovanju etične občutljivosti, normativne orientacije in civilne integritete (You, 2024).

Posebej pomembna ugotovitev je, da demografski dejavniki različno vplivajo na posamezne vidike zaznavanja korupcije – od same pojavnosti in razširjenosti, prek tolerance do nepravilnosti, do ocene učinkovitosti ukrepov ter zaznave vloge različnih družbenih akterjev. Medtem ko je bil spol najmočnejše povezan z dojetjem prispevka institucij k reševanju problema korupcije, se je starost izkazala za pomemben dejavnik pri oblikovanju stališč o legitimitizaciji vsakdanjih praks, izobrazba pa je dosledno vplivala na etično distanco in zaznavo osebne odgovornosti za spremembe. Ne glede na demografske razlike so številni anketiranci kot ključen dejavnik pojava korupcije izpostavili velikost koristi oziroma priložnostne okoliščine, kar potrjuje uporabnost teorije racionalne izbire kot razlage oportunističnega vedenja v kontekstu korupcije (Rose-Ackerman in Palifka, 2016).

Kljub pomembnim prispevkom je rezultate treba obravnavati ob upoštevanju metodoloških omejitev. Prvič, raziskava temelji na neverjetnostnem vzorčenju, zato vzorec ni reprezentativen za celotno slovensko populacijo, čeprav vključuje širok spekter demografskih značilnosti. Drugič, uporaba spletnega vprašalnika lahko vodi do pristranskosti zaradi digitalne izključenosti in samoselekcije udeležencev. Tretjič, samoocenjevalni instrument odpira možnost družbeno zaželenih odgovorov, zlasti pri občutljivih temah, kot je korupcija. Poleg tega raziskava meri zaznavo in subjektivno interpretacijo korupcije, ne pa neposrednega vedenja ali objektivnih kazalnikov. Vse te omejitve je treba upoštevati pri interpretaciji in posploševanju ugotovitev.

Kljub navedenim omejitvam rezultati ponujajo pomembne usmeritve za oblikovanje protikorupcijskih politik, ki naj upoštevajo demografsko pogojene razlike v percepciji in sprejemanju korupcije. Pri oblikovanju strategij je priporočljivo prilagajati komunikacijo različnim ciljnim skupinam, vključevati protikorupcijske vsebine

v izobraževalne procese, krepi vlogo civilne družbe in neodvisnih nadzornih institucij ter razvijati spolno občutljive politike. Posebno pozornost je treba nameniti tudi zagotavljanju dostopnih mehanizmov za prijavo nepravilnosti ter krepitvi zaupanja v učinkovitost ukrepov, zlasti med skupinami, ki so do korupcije bolj tolerantne ali manj vključene v institucionalne okvire razprave.

6 Sklep

Izsledki raziskave pomembno prispevajo k poglobljenemu razumevanju večplastne vloge demografskih dejavnikov pri oblikovanju percepcij korupcije v slovenskem kontekstu. Analiza razlik glede na spol, starost in izobrazbo ne razkriva zgolj statistične značilnosti, temveč osvetljuje tudi normativne in kognitivne razlike v interpretaciji koruptivnih praks. Rezultati kažejo, da demografsko diferencirane percepcije vplivajo na oblikovanje vrednot, tolerančnih pragov in stopnje angažiranosti posameznikov pri odzivanju na korupcijo.

Ugotovitve problematizirajo učinkovitost univerzalističnih protikorupcijskih ukrepov, saj ti pogosto zanemarjajo družbeno raznolikost in s tem omejujejo svoj doseg. Empirično podprti, kontekstualno senzibilizirani pristopi, ki upoštevajo demografske specifične, omogočajo razvoj ciljno usmerjenih politik z večjo normativno legitimnostjo in vedenjsko učinkovitostjo. Takšni pristopi ne le zmanjšujejo tveganje tolerance do koruptivnih praks, temveč hkrati prispevajo k večji institucionalni zaupljivosti, krepi državljske integritete in večji pripravljenosti posameznikov za prijavo zaznanih nepravilnosti.

Rezultati poudarjajo tudi potrebo po integriranih strategijah, ki združujejo formalne institucije, civilno družbo in neodvisne medije. Poseben pomen imajo pri tem spolno občutljivi in generacijsko diferencirani pristopi, saj zaznane razlike med družbenimi skupinami potrjujejo, da univerzalni ukrepi težko dosegajo pričakovane učinke. Le z vključujočimi, dolgoročno vzdržnimi in na ciljne skupine prilagojenimi rešitvami je mogoče učinkoviteje zamejiti pojavnost korupcije ter hkrati krepi družbeno odpornost nanjo.

Mitja Pust, Karmen Erjavec, PhD

Demographic Factors of Corruption Perception: The Influence of Gender, Age, and Education in Slovenia

This study investigates the influence of key demographic variables – gender, age, and education – on the perception and tolerance of corruption in Slovenia. Corruption is conceptualized as a complex and multidimensional social phenomenon that undermines institutional legitimacy, erodes public trust, and compromises the normative

foundations of democratic governance. While the international literature has made significant progress in understanding the macro-level determinants of corruption, there remains a relative paucity of research focusing on how demographic characteristics shape individual-level perceptions, attitudes, and behavioural predispositions toward corrupt practices. The present research addresses this gap by offering a granular, empirically grounded analysis of the micro-social determinants of corruption perception in a post-socialist context.

The theoretical framework draws from political sociology, behavioural public administration, and normative ethics. The study adopts a constructivist orientation, recognizing that corruption is not merely a legal or institutional violation but also a socially interpreted and culturally mediated phenomenon. Building on theories of moral cognition, rational choice, and social identity, the study hypothesizes that demographic variables function as cognitive filters through which individuals evaluate the acceptability, prevalence, and legitimacy of corrupt behaviour. Moreover, it is posited that differences in exposure to institutional environments, civic education, and social norms across gender and age cohorts affect both the perception of corruption and the perceived efficacy of anti-corruption measures.

The research employed a quantitative, cross-sectional survey methodology. Data were collected via an online questionnaire, disseminated using the IKA platform, sent to 425 employed adults aged 18 and above across all Slovenian regions. Although the sample was based on non-probability sampling, it was constructed so as to include diverse socio-demographic segments in terms of gender, education, and age. The questionnaire design was informed by previous empirical studies and included both perception-based and evaluative indicators. The final instrument comprised items grouped into thematic clusters addressing the perceived causes of corruption, levels of societal tolerance, personal willingness to report corruption, and the perceived effectiveness of institutional and civil-society actors in combatting corruption.

*Descriptive and inferential statistics were employed in the analysis. Measures of central tendency and dispersion were used to summarize the data, and the normality of distributions was assessed using the Kolmogorov–Smirnov test. Depending on the distributional assumptions, group comparisons were conducted using parametric tests (*t*-tests, ANOVA) and non-parametric tests (Mann–Whitney *U*, Kruskal–Wallis). The statistical analyses were executed using IBM SPSS Statistics (version 25), with statistical significance assessed at the $\alpha = 0.05$ level.*

The empirical results demonstrate that gender significantly influences corruption perception. Male respondents were more likely to assign higher significance to demographic determinants, such as gender, ethnicity, and educational background as explanatory factors for corruption. Furthermore, men exhibited greater tolerance for morally ambiguous behaviours, including the use of public resources for private benefit and informal facilitation payments. Female respondents, by contrast, displayed higher ethical sensitivity, greater disapproval of corruption, and higher levels of trust in formal anti-corruption institutions. These findings corroborate prior research,

emphasizing gender differences in ethical judgment, institutional confidence, and civic participation.

Age also proved to be a significant variable, albeit with more nuanced effects. Younger respondents demonstrated heightened awareness of structural forms of corruption, particularly political corruption, but expressed relatively greater acceptance of everyday practices, such as nepotism and clientelism. Older respondents indicated stronger normative opposition to corrupt behaviour, but expressed ambivalence or scepticism about the capacity of the existing institutions to effectively address the problem. These patterns align with generational theories of political socialization, wherein institutional experience and historical context shape the expectations of government integrity and responsiveness.

Educational attainment emerged as the most robust predictor of both corruption perception and evaluative judgments. Participants with lower levels of education assigned greater causal weight to socioeconomic factors, such as income, occupation, and social status, and showed a higher degree of acceptance for informal practices aimed at circumventing bureaucratic constraints. In contrast, respondents with tertiary education exhibited greater moral stringency, institutional confidence, and proactive attitudes toward reporting and prevention. This supports the theoretical proposition that education serves as a critical vector for internalizing democratic norms, enhancing moral reasoning, and cultivating civic virtue.

The findings also resonate with broader patterns observed in other Central and Eastern European countries, where legacies of authoritarianism, weak rule of law, and ambivalent civic cultures continue to shape public attitudes toward corruption. Comparative studies suggest that in post-socialist societies, institutional mistrust and political disillusionment often coexist with high levels of informal governance and pragmatic tolerance of minor corruption. Slovenia, while relatively successful in institutional reforms, is not immune to these regional dynamics, as evidenced by public scepticism about anti-corruption outcomes and perceived impunity of elites.

The study's implications are manifold. First, it challenges the efficacy of universal, top-down anti-corruption strategies by demonstrating the heterogeneity of corruption perceptions across demographic groups. It advocates for differentiated, evidence-based policy approaches, tailored to the specific normative orientations and cognitive frames of target populations. Second, it highlights the importance of integrating anti-corruption education into formal curricula and public campaigns, particularly for younger and less educated groups, who may lack the civic competencies necessary to critically evaluate and resist corruption. Third, it underscores the need for participatory policy design that includes marginalized voices and recognizes the intersectionality of the demographic factors in shaping the lived experiences of institutional deviance.

Notwithstanding its contributions, the study is subject to several limitations. The use of non-random sampling restricts the generalizability of the results to the wider Slovenian population. The reliance on self-reported perceptions introduces potential bias, including social desirability effects and subjective misinterpretation of key con-

cepts. The online format may also exclude digitally marginalized individuals, particularly older or lower-income respondents. Finally, the cross-sectional design precludes causal inference and temporal analysis.

Future research should consider longitudinal designs to assess the stability of corruption perceptions over time and in response to policy changes. Qualitative approaches, such as in-depth interviews or focus groups, could complement quantitative findings by elucidating the meaning-making processes that underlie individual attitudes. Moreover, expanding the geographic scope to include comparative samples from other post-socialist states would allow for a more nuanced regional theorization.

LITERATURA

1. Blesse, S. in Roesel, F. (2021). Accountability and corruption: Evidence from a natural experiment. *European Journal of Political Economy*, 66, 101980. <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2020.101980>
2. Delavallade, C., Gauri, V. in Keefer, P. (2023). Promoting integrity and anti-corruption through education: Evidence from a randomized intervention. *World Development*, 162, 106111. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2023.106111>
3. Domadenik, P., Prašnikar, J. in Svejnar, J. (2014). The impact of corruption on managerial decision-making: Evidence from Slovenian firms. *Journal of Comparative Economics*, 42(1), 24–40. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2013.08.001>
4. European Commission. (2024). Rule of law report 2024 – Country chapter on the rule of law situation in Slovenia. <https://commission.europa.eu>
5. Fürstenberg, F., Müller, T. in Lutz, R. (2023). Who tolerates corruption? The impact of socio-economic status and political attitudes. *Social Indicators Research*, 170(2), 587–610. <https://doi.org/10.1007/s11205-023-03044-6>
6. Giannoulakis, A., Lavdas, K. in Ladi, S. (2024). Anti-corruption strategies in democratic societies: Institutional trust and demographic variance. *Journal of Public Policy*, 44(1), 118–135. <https://doi.org/10.1017/S0143814X23000188>
7. Hansen, H. K. in Flyverbom, M. (2023). Demographic inequalities and digital corruption monitoring: A critical perspective. *Information, Communication & Society*, 26(9), 1283–1298. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2022.2085445>
8. Jones, C. M. in Edewor, A. (2023). Gendered perceptions of corruption: Empirical evidence from cross-cultural contexts. *International Journal of Comparative Sociology*, 64(3), 213–232. <https://doi.org/10.1177/00207152231173265>
9. Komisija za preprečevanje korupcije. (2010). Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK). Uradni list Republike Slovenije, št. 45/10 s spremembami. <https://www.kpk-rs.si>
10. Martínez, F. in Diaz, R. (2024). Generational differences in attitudes toward corruption: A comparative EU study. *Ethics & Behavior*, 34(1), 56–75. <https://doi.org/10.1080/10508422.2023.2235092>
11. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (2001). Obligacijski zakonik (OZ). Uradni list Republike Slovenije, št. 83/01 s spremembami. <https://www.uradni-list.si>
12. OECD. (2018). OECD integrity review of Argentina: Achieving integrity for sustainable development. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264291650-en>
13. Pellegata, A. in Memoli, V. (2022). Citizens' perceptions of public integrity and the role of education and media exposure. *Governance*, 35(3), 671–692. <https://doi.org/10.1111/gove.12568>
14. Rose-Ackerman, S. in Palifka, B. J. (2016). *Corruption and government: Causes, consequences, and reform* (2nd ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139962933>
15. Skinner, C. (2020). Survey methodology in political research. V G. R. Newman (ur.),

- Handbook of social research methodology (str. 231–248). SAGE Publications. <https://doi.org/10.4135/9781526470360>
16. Sundström, A. in Wängnerud, L. (2016). Corruption and the role of women in the bureaucracy (QoG Working Paper Series 2016:20). University of Gothenburg. https://qog.pol.gu.se/digitalAssets/1602/1602704_2016_20_sundstrom_w--ngnerud.pdf
 17. Thomann, E. (2025). Corruption as a systemic problem: Perspectives from political sociology. *Policy Studies Journal*, 53(1), 112–135. <https://doi.org/10.1111/psj.12412>
 18. Transparency International. (2013). Corruption perceptions index 2013. Transparency International. <https://www.transparency.org/en/cpi/2013>
 19. Transparency International. (2022). Corruption perceptions index 2021. Transparency International. <https://www.transparency.org/en/cpi/2021>
 20. Transparency International. (2023). Corruption perceptions index 2023. <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>
 21. UNODC. (2021). Education for justice: Module 5 – Corruption in the private sector. United Nations Office on Drugs and Crime. <https://www.unodc.org/e4j/en/anti-corruption/module-5/index.html>
 22. UNODC. (2023). The time is now: Addressing gender dimensions in corruption. United Nations Office on Drugs and Crime. <https://www.unodc.org/documents/research>
 23. UNODC. (2024). Corruption, gender and sustainable development: Trends and policy responses. United Nations Office on Drugs and Crime. <https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/publications.html>
 24. University of Ljubljana. (2023). 1KA – One Click Survey. Center for Social Informatics. <https://www.1ka.si>
 25. Vitolla, F., Rubino, M., Raimo, N. in Garcia-Sanchez, I.-M. (2023). Demographic determinants and perceptions of corruption: A cross-country analysis. *Journal of Business Ethics*, 190(2), 473–490. <https://doi.org/10.1007/s10551-023-05315-0>
 26. You, J. (2024). Education and anti-corruption: Long-term evidence from public sector accountability. *Public Administration Review*, 84(1), 55–71. <https://doi.org/10.1111/puar.13555>
 27. Zulqarnain, M., Saeed, A. in Zafar, M. (2022). Measuring corruption perception through socio-demographic predictors: Evidence from developing economies. *Journal of Social and Economic Development*, 24(3), 675–690. <https://doi.org/10.1007/s40847-022-00185-3>

Mitja Pust, doktorski študent na Fakulteti za poslovne in upravne vede Univerze v Novem mestu

E-mail: pust.mitja@gmail.com

dr. Karmen Erjavec, redna profesorica na Fakulteti za ekonomijo in informatiko Univerze v Novem mestu

E-mail: karmen.erjavec@uni-nm.si